

kevésbé érhető el, mint akármely más pénzbeli követelés esetén. Részleges a viszonyokhoz igazodó valorizáció itt is az igazságosabb méltányos álláspont volna. *B. S.*

Könyvszemle a vagyoni viszonyok megállapítására. Az a körülmény, hogy a felperes vagyoni viszonyai 1920. évben olyan kedvezőek voltak, hogy a legális valutaforgalom megnyitakor fedezetlenül maradt angol fontokat a felperes minden lényegesebb anyagi megterhelése nélkül megszerezhetné volna, nem bizonyítható a felperes kereskedelmi könyveinek a felmutatásával és szakértők által leendő megvizsgálásával, mert a könyveknek felmutatása egész terjedelmükben való megtekintés végett a K. T. 36. §-a értelmében csupán örökösödés, vagyonközösség, társasági vagyon felosztása és csőd esetében foghat helyet, ezuttal pedig emez esetek egyike sincs meg. (Curia 1926 március 17. P. IV. 4268/1925. sz. PTKJTára VII. k. 6. sz.)

A Kuria e kétségkívül helyes megállapítását a gyakorlat nem mindig követi. Így egyes bíróságok bontóperben elrendelték a férj vagyoni viszonyainak és jövedelmének megállapítása végett ama részvénytársaság könyveinek szakértői megvizsgálását, amelynél a férj mint ügyvezető igazgató alkalmazva van és amelynek részvényei bizonyos részben az ő tulajdonában vannak. A K. T. 36. §-át a Pp. 322. §-a kifejezetten fenntartotta hatályában, és helyesen, mert a kereskedelmi és ipari élet zavartalan működésének egyik lényeges biztosítója a diszkréció, amelyel annak belső ügyei, manipulációi, vagyoni helyzete harmadik avatatlan személyek tekintete elől elzárva kell hogy maradjanak. Ezért van, hogy a törvény szigorúan körülírja azokat az adatokat, amelyeket a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok a nyilvánosság elé vinni tartoznak, s mértékét tart annak ellenőrzés tekintetében is, amelyel az adatok valóságát biztosítani akarja. Hiszen módja volna arra, hogy hatóságilag ellenőrizze pl. a közzétett mérleg valóságát, ami az adózás szempontjából fontos érdeke volna. De nem teszi, mert előbbre helyezi ennél a diszkréció fentemlített követelményét. Ebbe a közvetlenül paragrafusba nem foglalt, de azért nem kevésbé élő jogszabályba ütközik az a gyakorlat, amely a vagyoni viszonyok megállapítása címén házkutatással felérő nyomozásokat tart megengedhetőknek oly kérdésekben, amelyek tisztázására a Pp. megadja a kellő zaklatással nem járó egyéb módokat. *M.*

Ügyvédség.

Ügyvéd végrehajtási aktorátusa a perköltségre. A Ppé. 18. szakasza, bár nyilvánvaló, hogy a benne foglalt rendelkezés az ügyvédnek a költségre való érdekeit kívánja védelmezni, a gyakorlatban sok zavarra adott okott és a törvény rendelkezéséből a bíróság nem mindig vonta le az ügyvédségre kedvező konzekvenciát. Így egyebek között vitás volt az is, hogy az ügyvédet saját személyében illeti-e meg akármily önálló eljárási jog. A Kuria még ma is hivatalból visszautasítja az ügyvédnek a perköltség megállapítása ügyében saját szemé-

lyében előterjesztett felülvizsgálatát. Ugyanigy nem ismerte el a bírói gyakorlat az ügyvédnek azt a jogát sem, hogy saját nevében kérje meg a végrehajtást a költségek erejéig. Ez az utóbbi álláspont az ügyvédi érdekeket teljesen kiszolgáltatta minden kijátszásnak. Ha a fél az ügyvédtől már a perköltség megítélése után a megbízást visszavonta, az ügyvédnek nem állott törvényes eszköz rendelkezésére, hogy az ellenfél ellen javára megítélt költségeket érvényesítse. A kir. Itélőtábla 12. P. 10.286—1926. sz. végzésével ezzel a gyakorlattal szakított és az elsőbíróságnak elutasító végzésének megváltoztatásával az ügyvéd mint végrehajtató javára elrendelte a végrehajtást, a következő érdekes indokolással: „A Ppé. 18. §-ának utolsó bekezdése értelmében az ügyvéd által képviselt felet ellenfelével szemben megillető per, vagy más eljárási költség ugy a képviselt féllel, mint bármely más harmadik személlyel szemben már a törvény. erejénél fogva is minden más igényt megelőzően az abban az eljárásban felmerült ügyvédi járandóságnak biztosítására és kielégítésére szolgál.

Ez pedig nem egyéb, mint az ügyvédet törvény szerint megillető zálogjog. Ezekután, tekintve egyfelől, hogy a zálogjogos hitelező a maga kielégítése végett a zálogjoggal terhelt követelést maga is behajthatja; tekintve másfelől, hogy a Ppé. 18. §-a értelmében a kötelezett fél a per- vagy más eljárási költséget az ügyvédnek a kezéhez tartozik fizetni, ami magában foglalja az ügyvédnek azt a jogát, hogy az ennek a célnak elérésére szükséges lépéseket megtegye, tehát, hogy annak a kötelezettségnek a kikényszerítésére, mikép a bírói határozatban kötelezett fizetés az ő kezéhez történjék, az állam kényszerítő hatalmát vegye igénybe és végrehajtást kérjen:

ennélfogva az ilyen per- vagy eljárási költség tekintetében az ügyvéd a Pp. é. 18. §-ának utolsó bekezdése értelmében az 1881. évi LX. t.-c. 13. §-a szempontjából is jogositottnak tekintendő s kérelmére a végrehajtás elrendelendő.“

A kir. Kuria V.-ös tanácsa ugyanilyen értelemben határozott. A bírói gyakorlat ezen állásfoglalása nyomán az ügyvédi érdekekre sérelmes számos visszaélésnek eleje fog vétetni. Az ügyvédi érdekek szempontjából tehát örömmel kell köszönteni a felet közölt határozatot.

B. S.